

ZACHOWANIA OPOZYCYJNO- BUNTOWNICZE

U DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

Zaburzenia zachowania u dzieci charakteryzują się przekroczeniem norm społecznych. Są one często powodem czynów antyspołecznych w okresie młodzieńczym.

Przyczyny:

- ✓ uszkodzenie układu nerwowego
- ✓ labilność emocjonalna
- ✓ indywidualne przeżycia
- ✓ częste zmiany miejsca zamieszkania
- ✓ niski status socjoekonomiczny, przemoc lub wykorzystywanie seksualne w rodzinie
- ✓ konflikty małżeńskie, rozwód, zachowania antyspołeczne w rodzinie
- ✓ brak kontroli i nadzoru
- ✓ problemy z utrzymaniem dyscypliny
- ✓ konsekwentny brak reakcji na zachowanie dziecka
- ✓ zbyt surowe lub bardzo liberalne wychowanie

Objawy:

- ✓ brak umiejętności mediacji
- ✓ brak szacunku dla osób dorosłych, rodziców, nauczycieli
- ✓ odmowa wykonania polecenia, odczuwanie dyskomfortu podczas jego realizacji
- ✓ nieuzasadnione ataki złości i agresji, zwłaszcza przy zwróceniu uwagi lub krytyce
- ✓ zachowania manipulatorskie i niszczyielskie
- ✓ niszczenie efektów swojej pracy
- ✓ kłótnie z dorosłymi
- ✓ bagatelizowanie zasad
- ✓ zachowania prowokacyjne
- ✓ kłamstwa
- ✓ celowe niszczenie przedmiotów
- ✓ ucieczki
- ✓ obrażanie innych
- ✓ przewrażliwienie
- ✓ przenoszenie frustracji na innych
- ✓ oskarżanie innych o swoje niepowodzenia
- ✓ problemy z koncentracją uwagi
- ✓ utrata zainteresowań
- ✓ częsta irytacja innych

Cechy charakterystyczne zachowań opozycyjnych i buntowniczych:

- ✓ dziecko nie reaguje w sposób adekwatny do sytuacji, w której się znajduje
- ✓ działanie w sposób stały, zgodnie ze sztywnym wzorem
- ✓ szkodliwość dla otoczenia
- ✓ poczucie winy w związku ze swoim brakiem skuteczności
- ✓ złość, strach, napięcie ciała, przyspieszony oddech

Metody:

- ✓ psychoterapia indywidualna nastawiona na poprawę samooceny i wzrost poczucia pewności siebie
- ✓ trening umiejętności społecznych
- ✓ trening radzenia sobie z agresją
- ✓ pochwała terapeutyczna
- ✓ terapia rodzinna
- ✓ poprawa komunikacji i relacji między dzieckiem oraz członkami rodziny
- ✓ reguła PZK przywilej-zasada-konsekwencja
- ✓ stosowanie nagan i kar w stosunku do tych dzieci mija się z celem- w skutek ich stosowania dzieci nasilają swoją wrogość oraz nieakceptowane zachowanie
- ✓ nauka kontroli zachowań impulsywnych

Jak pomóc dziecku i rodzicowi, który szuka pomocy nawiązać relacje z dzieckiem:

- ✓ ustal zasady panujące w domu
- ✓ przygotuj układ z dzieckiem
- ✓ ustal przywileje i nagrody
- ✓ docień każdy przejaw dobrego zachowania
- ✓ pracuj z dzieckiem nad samoakceptacją
- ✓ buduj i pielęgnuj wzajemny szacunek oraz zaufanie
- ✓ ucz dziecko kontroli trudnych emocji
- ✓ bądź spokojny i unikaj kłótni

Literatura:

Artur Kołakowski „Zaburzenia zachowania u dzieci. Teoria i praktyka” , GWP 2018